

Diarienummer: UN-2025/54

Handläggare: Tapio Liimatainen, Utbildningschef

[SOU 2025:8] Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan

YTTRANDE

Remiss, SOU 2025:8 Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan

Bakgrund

Knivsta kommun har utsetts till remissinstans för ovan nämnda remiss.

Detta dokument utgör en sammanvägd bedömning av utredningen 'Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan' (SOU 2025:8). Fokus ligger särskilt på utredningens röda tråd: att skapa en tryggare skolmiljö genom förtydligade befogenheter, skarpare rutiner och ökad systematik.

Sammanfattning

Förvaltningen välkomnar utredningen och dess ambition att stärka tryggheten och studieron i skolan. Att skapa en skolmiljö där elever och personal känner sig trygga är avgörande för att förbättra både kunskapsresultat och arbetsmiljö. Nedanstående synpunkter syftar till att bidra till en genomförbar och väl avvägd implementering av utredningens förslag.

Centrala förslag i utredningen

- *Tydliggörande av rektors ansvar för trygghet och studiero i skollagen. Utredningen betonar vikten av ett tydligt ledarskap för att förbättra tryggheten i skolan. Rektorns ansvar att upprätthålla trygghet och studiero ska förtydligas i skollagen, och skolan ska bedriva ett systematiskt och förebyggande arbete.*
- *Lärare får befogenhet att omedelbart visa ut elever vid allvarliga ordningsstörningar. Dessutom ska dokumentationskraven vid ordningsåtgärder minskas.*
- *Införande av skolregler med obligatoriska konsekvensplaner. Utredningen avvisar idén om skriftliga ordningsomdömen men rekommenderar användning av förväntansdokument, där skolans och vårdnadshavares ansvar tydliggörs.*

- *Nationellt frånvaroregister och skärpt rapporteringsplikt till vårdnadshavare. Skollagen ska förtydligas vad gäller giltig och ogiltig frånvaro. Rektorn ska informera vårdnadshavare om ogiltig frånvaro samma dag.*
- *Rektorn ska kunna besluta om tillfällig placering i en annan undervisningsgrupp eller på annan plats. Begreppet "akutskola" ska skrivas in i skollagen och kunna användas som åtgärd. Rektorn ska också kunna neka elever tillträde till skolan vid synnerliga skäl, varvid distansundervisning ska erbjudas.*
- *Definition av mobbning i skollagen och ett nationellt centrum för skoltrygghet ska införas.*
- *Förslag om ökade resurser för kompensatorisk undervisning och sociala team.*

Övergripande bedömning

Förvaltningen delar uppfattningen att trygghet och studiero är grundläggande för skolans kunskapsuppdrag. Samtidigt betonar vi vikten av att varje reform genomförs med eftertanke, i balans mellan rektorers/lärares befogenheter och elevernas rättigheter.

Positiva aspekter

- Skärpta befogenheter för rektorer och lärare kan bidra till ökad tydlighet och trygghet.
- Kompensatorisk undervisning och möjligheten till mindre undervisningsgrupper stärker det kompensatoriska uppdraget.
- Att rektorer får större manöverutrymme vid särskilt svåra situationer kan ge bättre arbetsro för övriga elever.
- Satsningar på trygghetsteam och skolsociala team är viktiga och efterfrågade.
- Stödmaterial i akuta situationer är efterlängtat.

Kritiska synpunkter och risker

- Nationellt frånvaroregister väcker oro kring integritet och administrativ belastning.
- Oklart hur skolor ska hantera elever som utestängs eller placeras i annan grupp – risk för marginalisering.
- Förväntansdokument för vårdnadshavare ifrågasätts som ansvarsförskjutning från hem till skola.
- Skillnaden mellan skolregler och befintlig lagstiftning är otydlig.
- Risk för att åtgärder blir symboliska om inte resurser tillförs i praktiken.

Slutsats och rekommendation

Vi ser flera goda intentioner i utredningen och ställer oss positiva till förslag som stärker skolans auktoritet och systematik i det förebyggande arbetet. Men vi betonar behovet av:

- Tydlig finansiering och likvärdiga förutsättningar för genomförande.

- Utveckling av strukturer för omplaceringar och avstängningar så att elever inte lämnas utan stöd.
- Vidare dialog med professionen kring implementering och balans mellan befogenheter och elevrättigheter.

Skolan ska vara en trygg plats för alla – och det uppnår vi bäst genom kloka, långsiktiga och rättssäkra lösningar.

Tapio Liimatainen
Utbildningschef